

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Mitrofan Valeriu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Mitrofan Valeriu împotriva Centrului de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea eliberării informației, împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Mitrofan Valeriu și menținută hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 05 martie 2020, Valeriu Mitrofan a înaintat acțiune împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea eliberării informației.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 03 februarie 2020, prin intermediul cancelariei Centrului de Excelență în Construcții a depus o cerere privind accesul la informație, numărul de intrare a fost atribuit de secretara directorului, fapt ce confirmă recepționarea cererii date, unde a solicitat să-i elibereze copia Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada noiembrie 2019.

Până la momentul depunerii acțiunii în instanța de judecată nu a primit copia documentelor solicitate, fapt ce contravine prevederilor art.16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație.

În asemenea circumstanțe, a solicitat să fie constatată încălcarea dreptului privind accesul la informație de către Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții, în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate în prezenta cerere; obligarea Instituției Publice Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău să-i elibereze copia Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada noiembrie 2019.

Prin hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 02 august 2021, Mitrofan Valeriu

a contestat cu apel hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 14 iulie octombrie 2021, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Mitrofan Valeriu și menținută hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a respinge acțiunea instanțele ierarhic inferioare au reținut că, potrivit cererii din 03 februarie 2020, nr. de intrare 01-16/07, Mitrofan Valeriu a solicitat de la Centrul de Excelență în Construcții eliberarea copiei Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada noiembrie 2019. Iar, potrivit răspunsului Centrului de Excelență în Construcții nr.01-13/44 din 20 februarie 2020, în partea referitoare la solicitarea privind eliberarea Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada noiembrie 2019, Centrul a comunicat disponibilitatea de a furniza solicitantului copiile actelor solicitate, conform procedurii și condițiilor legale reflectate în răspunsul nominalizat.

Astfel, instanțele au concluzionat faptul că, odată ce cererea de acces la informație a fost înregistrată la 03 februarie 2020, iar răspunsul din 20 februarie 2020 pe marginea acesteia a fost expediat conform doleanței exprimate de către Mitrofan Valeriu, prin intermediul poștei electronice, la 21 februarie 2020, Centrul de Excelență în Construcții a acționat în interiorul termenului de 15 zile lucrătoare consacrat de lege, fiindu-i oferită oportunitatea reală de a lua cunoștință de documentele solicitate, însă solicitantul nu a manifestat interes în a se prezenta la sediul instituției publice pârâte pentru a obține/ridica informația, comportament ce nu poate fi imputat furnizorului de informații.

Instanțele au apreciat drept declarativ argumentul privind nerecepționarea răspunsului până la depunerea acțiunii, or, răspunsul a fost expediat la adresa electronică lui Mitrofan Valeriu, iar acesta urma să depună diligența corespunzătoare întru verificarea la intervale regulate poșta sa electronică și corespondența purtată cu Centrul de Excelență în Construcții pentru a se convinge de contrariul celor invocate în acțiune, și, în al doilea rând, în temeiul cererii de acces la informație nu a pretins expedierea propriu-zisă a informației, ci eliberarea ei.

La 28 noiembrie 2022, Mitrofan Valeriu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 14 martie 2023 a depus recursul motivat, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că, nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, concluziile instanțelor fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept au fost aplicate eronat.

A specificat că în cererea de acces la informație a solicitat să-i fie eliberat copia Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada noiembrie 2019 și nicidecum să-i fie dat un răspuns la cerere.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea

a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 noiembrie 2022, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că la 20 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel participanților al proces, inclusiv lui Mitrofan Valeriu.

Recursul nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 28 noiembrie 2022.

Totodată, materialele cauzei atestă că, decizia integrală a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, la 13 martie 2023, iar motivarea recursului Mitrofan Valeriu a depus-o la 14 martie 2023.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către Mitrofan Valeriu a termenului prevăzut de art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului) la declararea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul

se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9

octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Mitrofan Valeriu.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Mitrofan Valeriu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă